

МИХАЛО ПАНТИЋ

МРЉА

(По Сологубу)

Последњих дана осећам се прилично бедно. У ствари, не могу тачно да се сетим када ми је први пут на ум пала та мисао: то, да се осећам бедно. Може бити, пре тридесет пет година. У међувремену, није се ништа променило, тридесетпет година, или можда свих тридесетдевет, нисам се померио са овог гупог места, нисам се одмакао од себе ни за један једини педаљ, ништа, ништа, баш ништа нисам учинио са собом, осим што сам све време осећао бедно. Чекам да неко дође и упита ме како се осећам. - Бедно - рекао бих. Али нико не долази. Седим за столом, пустио сам руке да ми клонуло леже у крилу, у соби је полумрак, на супротном зиду је огледало, скинуо сам наочаре и у њему назирем само сопствену расуту сенку, **мрљу** такорећи, "бедну мрљу", пет сати је изјутра, за неколико минута ће се сасвим разданити...

Ослушкујем.

Више га не чујем. Цвилео је до иза поноћи. После се смирио. А ја, ја сам, разбуђен, сасвим без сна, бедан, полуусправљен у постељи, мислио на њих троје, на малу Ванду, оца јој Ивана, мог суседа, и пса. Паметан је то био пас, умиљат, мешанац, само што је имао одвратно име: Нерон. Пре извесног времена, у колицима, Иван га је, као штене покупљено са улице, донео у њихов стан, да некако утеши девојчицу. Пас је постао љубимац деце из дворишта, она су му наденула то одвратно, неподношљиво име. - Нероне, Нероне - зивкала су га по васцели боговетни дан и нудили га свим и свачим. Мрзео сам га од првог тренутка. Обично је, за лепих дана, седео крај Вандиних инвалидских колица, ослоњен на предње шапе и, боже ме прости, као неки озбиљан човек, бистрог погледа, слушао шта му девојчица говори. Гледао сам то са прозора своје собе, бесан и љубоморан, као пас. Од када га је добила Ванда ме више није примећивала, нисмо изменили ни једну једину реч, чак и када ме посматрала чинила је то потпуно незаинтересовано, као да ме нема, као да сам расплинута сива мрља у њеном погледу дванаестогодишњакиње, са телом које се заледило ону секунду прелаза из дечје ларве у младу жену. Ах, Ванда. Не марим што ме сви у згради сматрају за чудака и што иза мојих леђа причају да сам је ја гурнуо са врха степеништа. Само никако нисам могао поднети то што ме више никада није погледала као оно, једном, прошлог лета, у спарно, поспану послеподне. (Знам: Те вечери, касније, *Ванда се осећала некако чудно. Осећала се кривом и увређеном. Хитела је да оситане сама, да се завуче у неки угао и ошћлаче, али то није било могуће: око ње су тихо зујали укућани, и она је морала да седи са њима*, ТВ је светлуцао у углу собе и могла је јасно, на кожи, осетити како из даљине долази њен предстојећи, дуг, непомичан живот, како пристижу спори и густе таласи празног, незанимљивог времена.)

Пас ме је дефинитивно понизио прекјуче. Помокрио се пред вратима мога стана, и још је, после, гребао по њима. Када сам му отворио погледао ме одоздо као луцидни, црни ђаво који хоће да ми каже: -Мајмуне, види шта ти радим. Тада сам решио да га уклоним. Синоћ, када је дошао да

оњуши свој нови посед обележен мирисом властите мокраће, вребао сам прилику. Као дете, док су ми још читали пре спавања, чуо сам неку причу о халапљивом, наивном псу који је појео отровну кобасицу. Јадник, веровао је свима. Био је то тај пас Нерон, тридесетдевет година после. За сваки случај додао сам мало туцаног стакла. Смазао је полукрваво месо у два залогаја, за тренутак застао, као да нешто није у реду, али је било касно, душа му је већ путовала према носу, па је затим повио реп, смрдљиво копице, Вандино злато, и отперјао, степеништем, спрат ниже.

Опрао сам зубе, истресао нос, скинуо перику, искључио клавирски концерт Сергеја Прокофјева на III програму десет минута пре краја, одложио наочаре, легао у постељу и покрио се преко главе. Чини ми се да сам спавао минут-два, не више. Чуо сам га како дозива, као из неке провалије, у стану испод мене, у муклој новобеоградској ноћи, када утихне саобраћај и жуто светло сипи по опустелим улицама, чуо сам га како смуче, малаксао, излабављених уста и издеране утробе, и знао сам да Ванду, то моје савршенство, ммм, дрхтаво, непомично створење са бледоружичастим пукотинама, прожима страсна, тешка бол, као онда. Уживао сам у том болу.

Потом сам се пробудио. Нисам се померио три пуна сата, ма шта три, нисам се померио тридесетдевет година и нећу се померити још толико, сигуран сам у то тачно онолико колико сам бедан, и тром, овог јутра после једне смрти, док рана светлост плине собом и док ме из огледала, далеко одавде, са супротног зида, посматра моја безоблична, бедна мрља.

И, шта сад?